

AMERIKOS IR ITALIJOS RYŠIAI TAMPRĖJA

BUVĖS VICEPREZIDENTAS HUMPHREY IŠEINA PRIEŠ GYNYBOS RAKETAS

MINNEAPOLIS. — Buvęs viceprezidentas Hubert Humphrey savo kalboje pasisakė prieš gynybos raketų Sentinel statybą ir tos sistemos įrengimus. Tuo jis prisidėjo prie kongrese augančių jėgų prieš tas raketas. Humphrey išėjimas prieš gynybos raketas tuo įdomus, kad jas pradėjo ruošti prezidento Johnsono vyriausybė.

Nors tokių raketų statyba, kaip Johnsono vyriausybė galvojo, būtų nukreipta daugiau prieš Kinijos puolimą, Humphrey pareiškė: "jei mes pradėsime šią sistemą įrengti, mes tikriausiai sukelsime rusų galvose abejojimą, ar tik mes kartais nerengiamo pilnos sistemos prieš Sovietų Sąjungą".

"Tuo mes priversime rusus pagerinti jų pačių puolamąsias raketas, tuo būdu atidėdami ginklų lenktynių sustabdymą."

Humphrey savo kalboje pareiškė: "Didžiosios ginklų sistemos turi tendenciją augti ir kas prasidėjo, kaip siaura, ribota sistema, gali išsiplesti į tobulę ir brangesnę sistemą nukreiptą prieš Sovietų Sąjungos strategines atominės jėgas — tokios sistemos tik pastumėtu Maskvą gaminti dar geresnius puolamuosius ginklus. Amerika irgi taip pat elgtųsi, jei sovietai bandytų rimtai statyti savo ABM (priešraketinių raketų sistemą)."

Jau ne vienas, vadinamas, Hiebertas Amerikoje pasisako prieš gynybos raketų statymą. Jų argumentas yra — jos brangiai kainuoja. Be to, statant tokias gynybos raketas prie miestų, sovietams bus pagunda pirmiausia pulti tuos miestus. Jų visų argumentus gražiausiai aptarė buvęs viceprezidentas. Jo žodžiais galima ir taip išreikšti: kam mums gintis nuo kinų bombų, sovietai gali pagulvoti, kad mes norime gintis nuo jų, taip pagulvoję, jie gali dar smarkiau ruošti mus užpulti. Išėity, kad neturint jokių gynybos priemonių bus lengviau galima išvengti sovietų puolimo. Humphrey užmiršta, kad sovietai ir susitarę nestatyti raketų, jas vistiek gali statyti, susitarimai jiems nedaug teisiskia.

Sovietų istorikai teisina Staliną

MASKVA. — Ideologinis Sovietų Sąjungos žurnalas "Kommunist" išsidėjo penkių žinomų sovietų istorikų straipsni, kuriuose pasisakoma prieš rašytojus, kurie bando "sujuođinti herojišką Sovietų Sąjungos istoriją, stengdamiesi pamatyti praeityje vien klaidas".

Istorikai kartu pasmerkia Stalino "asmenybės kulto" prasižen-gimus ir įrodinėja, kad komunistų partija rėmė ir remia N. Chruščevo paskelbtą 1956 metais Stalino valdymo pasmerkimą.

Istorikai ilgame straipsnyje iškelia Stalino laimėjimus kovojant su partijos opozicija, su Trockiu, Bucharinu, Kamenevu ir Zinovjevu. Bandymai šiuos asmenis reabilituoti nėra suderinami su istorine tikrove, — sako žurnalas.

Paskutiniu laiku Sovietų Sąjungoje pasirodė daugiau rašinių apie Staliną, kaip genialų karo vadą, daug padariusį gero Rusijai. Istorikai siekia surasti vidurinį kelią, kuris pristatytų

IŠ VISO PASAULIO

SAIGONAS. — Jau penkios dienos komunistai Vietname apšaudo miestus ir karines bazines. Paryžiaus derybose šiaurės Vietnamas tvirtina, kad puolimus vykdo Viet Congas, o ne Hanojaus kareiviai. Karinė vadovybė galvoja, kad prasidės dar didesnis puolimas šį savaitgalį. Per kelias dienas, prasidėjus komunistų ofenzyvai, žuvo 300 amerikiečių, P. Vietnamo kareivių žuvo 487, sužeistų buvo 1,700, o pabėgusių 62. Komunistų žuvo 3,572, paimtų belaisvėn buvo 317 ir 321 perbėgo į Saigono pusę.

JERUZALĖ. — Izraelio premjero laidotuvsė dalyvauja iš Amerikos atvykusi delegacija, kuriai vadovauja sveikatos, švietimo ir šalpos sekretorius Robert Finch, be to, joje yra valst. sekretoriaus asistentas Joseph Sisco, JAV ambasadorius Izraelyje Walworth Barbour ir žinomas Detroito žydų veikėjas Max Fisher.

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų sekretorius, atsakydamas į Izraelio notą, pareiškė, kad arabų partizanų puldinėjimai pasibaigs, jei bus atstatyta taika ir pataria Izraeliui pildyti JT rezoliucijos reikalavimą, kad Izraelis tuoj išėity iš užimtų arabų žemių.

LONDONAS. — Prez. Nixono lankymosi Londone proga premjeras Wilsonas jam padovanojo 48 gero kristalo stiklines, o pats gavo porcelaninį paukštį, žuvėdrų rūšies — sterna hiruudo.

SANTA BARBARA. — Ramiajame vandenyne dar vienas naftos gręžinys ėmė leisti alyvą į vandenį. Jos išbėga apie 4,000 galonų per dieną — mažiau, negu ankstesnio šaltinio — 21,000 galonų.

Dr. V. Baziliauskas Sirhano teisme

LOS ANGELES. — Sirhan Sirhano teisme jury komisija išgirdo ir lietuvio gydytojo dr. V. Faustino Baziliausko pareiškimą. Jis papasakojo, kaip jam budint "Central Receiving" ligoninėje, buvo atvežtas senatorius Robertas Kennedy. Jis jau neturėjęs pulso ir gyvybės ženklų. Dr. Baziliauskas daręs jam širdies masažą ir norėjęs įleisti jam į širdį adrenalino, kuris kartais padeda atgaivinti mirštantį.

Jis tačiau nepadaręs, nes šalia stovėjęs ponis Kennedienė ir jis galvojęs, kad ji to nepažinotų. Adrenalinas buvo suleistas senatoriui į petį. Jis pradėjęs kvėpuoti ir jo padėtis stabilizavosi. Tuoj po to jis buvo išvežtas į kitą ligoninę.

Atėinančioms kartoms Stalinas daugiau išlygintoje šviesoje: nei labai baltą, nei per daug juodą.

Saigono srityje vyksta smarkūs susikirtimai su įsiveržusiais komunistais. Vietomis mūšiai eina 7 mylių atstumu nuo Saigono. Paaikėjo, kad komunistai buvo sutraukę gausias karas jėgas Saigono apylinkėn. Amerikos aviacija bombarduoja kiekvieną komunistų tunelį, vedantį į kalnų gyli.

APOLLO 9 KELIONĖ BUVO ATIDĖTA

CAPE KENNEDY. — Šiandien 11 val. ryto turi prasidėti svarbi erdvių kelionė — Apollo 9 skridimas, tačiau šias eilutes rašant dar buvo nežinoma, ar jis įvyks. Pirmą kartą erdvės bandymų istorijoje skridimas priklausė nuo daktarų sprendimo. Užvakar visi trys astronautai gavo slogas, skundėsi gerklės skausmais. Gydytojai tuoj jiems davė vaistų, liepė gulėti ir gerti sunkias. Vakare daktaras dar tvirtino, jog yra 50:50 nuošimčių galimybė, kad skridimas įvyks laiku. Jei astronautai nepasveiks skridimas gali būti atidėtas iki pirmadienio.

Astronautų peršalimas ar slogos yra rimtesnis dalykas, negu paprastiesiems žmonėms, vaikščiojantiems žemėje. Spaudimo pasikeitimai erdvėje, jei nosys yra užsikimšusios, gali sukelti didelį skausmą ausyse ar net joms pakenkti. Žmonės, net lėktuvais skraidydami, kartais pergyvena ausų užsikimšimą ir laikiną apkurimą. Erdvėlaivio greitis ir pasikeitimai spaudime yra daug didesni. Be to, erdvėlaivyje astronautai kvėpuoja gryną deguonį. Tas irgi gali dar daugiau pažeisti nosies membranas.

Ši kelionė į erdves yra labai svarbi tuo, kad astronautai pirmą kartą išbandys LM (Lunar Module) — laivą, kuriam teks nusileisti ant mėnulio. Apollo 9 pasikels kartu su LM. Erdvėje du astronautai atsiskirs nuo didžiojo laivo ir su mėnulio laivėliu nušvies į šalį. Atskirai paskraidė abu laivai vėl susijungs ir kartu sugrįš į žemę. Mėnulio nusileidimo laivas nepritaikytas nei pakilti iš žemės, nei į ją sugrįžti. Jis pritaikytas tik iš erdvės nusikristi į mėnulį ir iš jo pakilti į erdvę. Jei abiem laivams prieš sugrįžtant nepavyktų susijungti, tai mėnulinis laivas liktų erdvėje.

WASHINGTONAS. — Naujasis respublikonų partijos nacionalinio komiteto pirmininkas yra Rogers Morton, kongresmanas iš Marylando. Jis yra didžiausias Kongreso narys, šešių pėdų ir septynių colių. Jo brolis, buvęs senatorius Thruston Morton irgi yra buvęs respublikonų pirmininku. Naujo pirmininko uždavinys bus padidinti respublikonų skaičių Amerikos Kongrese.

BONA. — Rytų Vokietija reikalauja, kad Bona pirmą paskelbtų, kad prezidento rinkimai neįvyks Berlyne, tada komunistai žada tartis dėl lengvatų berlyniečiams.

LOS ANGELES. — Sirhano, nužudžiusio sen. Kennedy, teismo policija pristatė Sirhano užrašų knygeles, kuriose daug prirašinėta, kad senatorius turi mirti. Kai kurie įrašai rodo, jog Sirhanas labai gerbė komunistą ir tikėjo jo pergale.

Sovietai suėmė Ukrainos vyskupą

VIENA. — Austrijos katalikų laikraštis paskelbė, kad Sovietų Sąjungoje prieš kelias savaites buvo suimtas Ukrainos katalikų vyskupas Vasilijus Welyčkovskis. Sakoma, kad slaptos policijos agentai jį areštavo einantį į privatų namą pas sunkiai sergantį ligonį.

Vyskupas Welyčkovskis jau yra kalėjime buvęs anksčiau. Tuoj po karo jis ir apie 1,000 katalikų kunigų Ukrainoje buvo sovietų sumirti ir išgabenti. Po Stalino mirties jam buvo leista sugrįžti ir apsigyventi Lvove. Jam valdžia net ėmė mokėti nedidelę senatvės pensiją. Dabar jis vėl areštuotas.

Eshkolis mokėsi Vilniaus gimnazijoje

JERUZALĖ. — NYT paskelbė gan smulkia mirusio Izraelio premjero Eshkolio biografiją ir jo paties atsiminimų iš jaunų dienų ištrauktas. Iš jų matosi, kad išlaikęs dar caro Rusijos reikalavimus egzaminus į vidurinę mokyklą, Izraelio premjeros mokėsi Vilniaus gimnazijoje.

Sovietų pančiai Čekoslovakijai

MASKVA. — Sovietų komunistų partijos "Pravda" aiškina, jog Čekoslovakija ir toliau turės likti sovietų prekybos orbitoje ir eksportuoti savo gaminius į Sovietų Sąjungą. Reikėtų tik kelti gaminių kokybę ir stiprinti abiem pusėm naudingus ryšius.

Šį straipsnį parašė Valstybinio Planavimo komisijos prekybos su socialistiniais kraštais direktorius Nikolai Inozemcevas ir jo pavaduotojas Ilja Semionov. Jie sako, kad Čekoslovakijai nereikia užsienio valiutos, nes ji gauna iš sovietų žaliavų, kurių jie neįstengtų pirkti vakarų rinkoje, nes jos kainuotų apie 600 mil. dolerių per metus. Savo gaminių Čekoslovakija negalėtų taip lengvai parduoti vakaruose, nes jų kokybė nepergeriausia.

TEL AVIVAS. — Prie Jordano sienos arabai nušovė vieną ir sužeidė du Izraelio kareivius. Susišaudyme buvo sužeisti ir keli arabai, bet jų draugai juos nušėdė už Jordano upės.

LONDONAS. — Vakarų Europos unija vėl susirinko pasitariti be Prancūzijos atstovo. Unijoje dalyvauja: Britanija, Italija, V. Vokietija, Belgija, Olandija ir Liuksemburgas.

ŠIANDIEN PREZ. NIXONAS ITALIJOJE SVARSTO NATO SĄJUNGOS REIKALUS

ROMA. — Šiandien prezidentas Nixonas lankosi Italijoje. Ryšiai tarp Italijos ir Amerikos šiandien gan tamprūs, nors karo metu abu kraštai buvo priešingose stovyklose. Šiandien NATO sąjunga riša abi valstybes ir italų kilmės gyventojų skaičius Amerikoje vis auga. Perna pirmą kartą Amerikos ir Italijos prekyba pasiekė per metus vieną milijardą dolerių. Italija yra penkta valstybės pasaulyje pagal parduodamų Amerikai prekių kiekį, o Amerika yra septinta tarp parduodančių Italijai.

Mirė E. Simonaitis

Iš Vokietijos gautomis žiniomis, praėitą pirmadienį, vasario 24 dieną, savo namuose mirė Erdmonas Simonaitis, neseniai minėjęs 80 m. sukaktį. Jis gyvenė netoli Vasario 16 gimnazijos. Velionis laidojamas vasario 28 d. Jo palaikai bus sudeginti Mannheimo krematoriuje. Laidotuvsėms patarnaus kun. Kele-ris.

G. M. nori pataisyti 4.9 mil. automobilių

DETROITAS. — General Motors automobilių bendrovė paskelbė, kad ji pastebėjo techniškių netobulumų savo gamybos automobiliuose ir net 4.9 milijonai jų savininkų bus kviečiami atvežti automobilius pas pardavėjus pataisymui. Šis pareiškimas liečia 2.4 milijonus Chevroletų nuo 1965 iki 1968 metų gamybos. Tuose automobiliuose grindyse esančios dvi skylės, iš kurių guminiams kamščiams iškritus, nuodingi dūmai gali patekti į automobilio vidų. Nuo to jau mirė keturi asmenys. Pataikė jau 38 tokie atvejai.

Kita problema, liečianti apie 2.5 mil. automobilių yra karburatoriuje. Visi Cadillacai, Oldsmobile, Buickai ir Pontiacai gali pamesti 2 colių ilgio plastmasinę tubelę, kuri įkritusi į karburatorių, neleidžia užsidaryti gazolino įtekėjimui. Motoras tada veikia pilnu tempu ir automobilis sunku sustabdyti. Tokių atvejų jau surasta 40.

Bendrovės kalbėtojas paaiškino, kad yra "atsaukiama šieno kupeta, kad surastumėm adatą". Automobilių atšaukimas bendrovei kainuos milijonus dolerių, vien pranešimus išsiuntinėti kainuos 2 mil. dol. Automobilai bus taisomi dykai. Spėjama, kad pardavėjai bus kelis mėnesius užverstai atvežtais taisyti General Motors automobiliais.

Šis pranešimas turi ir gerą pusę. Vienas Chevroletų fabriko St. Louis darbininkas jau prieš 3 metus pasiūlė pakeisti gamybos procedūrą, nurodydamas, kad per tas dvi skylės automobilio grindyse gali įtekti dūmai. Tuo metu į jo sugestiją nebuvo atkreiptas dėmesys. Dabar bendrovė apdovanojo darbininką 10,000 dolerių čekiu.

Amerikos eksportai Italijon padidėjo pernai 16%. Nors tai yra nemažas nuošimtis, Italijos eksportai Amerikon pakilo net 31%. Amerika parduoda Italijai chemikalų, ypač vaistų, miško medžiagos, automobilių, geležies ir javų. Iš Italijos Amerika perka plieno gaminių, naftos gaminių, automobilių, tekstilės, batų ir kt.

Italijos pramonės pajėgumas atsispindi ir gyventojų perkamoje galioje. Per paskutinius 10 metų Italijoje automobilių skaičius pakilo 18% iki 8.1 milijonų. Palyginimui, nurodoma, kad Prancūzijoje automobilių padaugėjo tik 8%.

Per tą patį laiką telefonų Italijoje padaugėjo 10%. Italija daugiau pagamina, daugiau parduoda ir jos aukso atsargos bei užsienio valiutos išdai yra po Amerikos ir Vokietijos didžiausi pasaulyje.

Prezidentas Nixonas Italijoje aptars Nato klausimus. Komunistų partija ir kairieji italų socialistai ragina valdžią pasitraukti iš Nato organizacijos. Italija yra svarbus Nato narys, stipriausia jėga Viduržemio jūroje, kurią saugo Italijos uostoje stovj Amerikos karo laivai.

Prezidentas Italijoje pakartos žodžius, kuriuos jis kalbėjo Vokietijoje, kad Amerikai ne visticiek, kaip gyvena ir tvarkosi europiečiai. Amerikos draugiškumas Europai nesumažėjo ir Amerikos žvilgnis į Europos problemas nepasikeitė.

Berlyne Nixonas pareiškė, kad miestą valdo keturios galybės, tačiau esanti dar ir penktoji jėga — tai berlyniečių pasiryžimas būti laisvais. Nixonas pasidžiaugė proga pareikšti Amerikos vieningumą su Berlyno gyventojais. "Nėra grėsmės, nėra spaudimo, kuris susilpnintų drąsių žmonių pasiryžimą stovėti kartu už laisvę", — pasakė Amerikos prezidentas, kurį berlyniečiai labai šiltai sutiko. Iš žadėtų komunistų demonstracijų nieko neįšėjo. Bandžiusius drumsinti ramybę sudraudė patys Berlyno gyventojai ir pasirušiusi neramumams policija. Buvo sumirti 22 asmenys.

Kaunas vis auga

Šių metų sausio 1 dieną Kaunas, anot Tiesos (vasario 2) pranešimo, pasiekęs 301 tūkstančio gyventojų skaičiaus. (1939 buvo 155 tūkstančiai).

Vasario 4 d. buvo pranešta, kad jau suplanuota statyti naują Kauno miesto dalis — Kalniečiai (už VII forto, tarp Jonavos plento ir Eigulijų). Kalniečiai užims 160 hektarų plotą ir ten busiųjų vietos 36 tūkstančiams gyventojų. Išplanavimo autorė — Gražina Miškinienė. (E)

ZENEVA. — Šveicarijoje mirė 86 metų egzistencializmo filosofas dr. Karl Jaspersas.

Bilietai parduodami

"MARGNIUOSE",

2511 West 69th Street.

Tel. PR 8-4585.

Bilietų kainos:

\$5.00, \$4.00, \$3.00

ir \$2.00.

Čiurlionio Ansamblio Koncertas

IVYKS Š. M. KOVO MĖN. 16 D. 3 VAL. PO PIETŲ MARIJOS AUKŠTESNIOSIOS MOKYKLOS SALĖJE, 67th ir So. CALIFORNIA AVE.

DIRIGENTAS — ALFONSAS MIKULSKIS

Programoje: lietuvių liaudies dainos su padidintu kanklių orkestru. Moterų, vyrų ir mišrūs chorai ir solistai — Roma Mastienė, Algis Grigas ir ansamblio solistė Irena Grigaliūnaitė.

Kviečiame Chicago ir Apylinkės lietuvius šiame koncerte dalyvauti. Tai bus paskutinis maestro Alfonso Mikulskio diriguojamas Čiurlionio ansamblio koncertas Chicagoje.

BALFO Chicago Apskritis Valdyba

ir

BALFO 25 m. Jubiliejiniam Seimui Rengti Komitetas

Kaip baltinami A. Smetonos darbai

Rašo J. Kairys, Vokietija

Per kelis paskutinius metus vis rašoma apie buvusį pirmąjį ir paskutinį Lietuvos valstybės prezidentą A. Smetoną. Toks rašymas prasidėjo su A. Merkelio didžiąja knyga, pavadinta "Antanas Smetona, jo kultūrinė ir politinė veikla". Kad šios knygos autorius iškraipė A. Smetonos tikrą veidą, jau yra daug atitaisių spauda, tos knygos kritika. Bet nežiūrint į tai, pasitaikė ir tebe pasitaiko dar asmenų, kurie eina Merkelio pėdomis ir, kurie, kaip ir jis, pirmoje eilėje pila savo grąžbylę iš tuščio į kiurą. Tarp jų yra ir tūlas Pr. Gr. straipsnis, pavadintas "Šviesos atspindžiuose", tilpęs š. m. sasio 4 d. "Drauge". Atrodo, drąsiai galima tvirtinti, kad mūsų vyresnieji, kurie prisimena dar kovas už Lietuvos nepriklausomybę, jos pradžia, kūrimąsi ir susikūrimą bei kurie gyveno ir visą laiką veikė Lietuvoje, perskaite šį straipsnį, turėjo pagulvoti, kad jo autorius Pr. Gr. arba nežino apie anas kovas visai, nežino apie nepriklausomos Lietuvos kūrimąsi bei jos susikūrimą, nepažįsta jos gyvenimo, nesugeba skirti jos demokratinio gyvenimo nuo A. Smetonos įvestos diktatūros meto, arba jis, rodydamas vien blogą valią, ėmėsi klaidinti "Draugo" skaitytojus nebūtais ar iškreiptais dalykais.

Prašau Didžiai Gerbiamą "Naujienu" Redakciją leisti man padaryti Jūsų redaguojamame dienraštyje nors keletą pastabų apie minėtą Pr. Gr. straipsnį. Būtent: 1. Pr. Gr., paminėjęs likimą mūsų valstybės prezidentų, rašo: "Užtat išėivijęs lietuviai į juos (į prezidentus. J. K.) žiūri kaip į šviesius praecities atspindžius likiminėse tautos sute-

tuvos nepriklausomo gyvenimo juodu metu. Prezidentau-damas antrą kartą A. Smetona padarė Lietuvą ir tamsią ir juodą. Pvz., imdamas prezidentavimą jis buvo iškilmingai prisiekęs "Dievo vardu laikytis konstitucijos. Bet kai apsis-talė slapta ir vieša policija ir kariuomene, sulaužė savo prie-saiką, sulaužė demokratine tvarka priimtą bei demokra-tišką tvarką įvedusią konstitu-ciją, uždarė visas politines partijas, kurios veikė demo-kratinės Lietuvos laikais, pa-likdamas tik tautininkų parti-ję, uždarė netautininkų moks-leivių organizacijas ir kitus kultūrinius junginius, uždarė bei likvidavo netautininkų ūki-nes bei ekonomines organiza-cijas, persekiojo uždarytųjų partijų ir organizacijų vadus ir veiklesnius narius, tremdamas juos į priverčiamus darbus. Di-mitravoje, teisė juos, baudė ir pan. Nejaugi Pr. Gr. nieko nežino ir apie A. Smetonos įvedi-mą karo stovio, karo teismo, karo cenzūros spaudai cenzū-ruoti, apie nualinimą mūsų krašto ūkiniai, apie nualinimą ūkininkų, privedusio prie jų streiko, A. Smetonos palaikymo sukilimu, apie karo teismo nuteisimą karkurių ūkininkų mirties bausmėmis, apie A. Smetonos atsakymą pasigai-lėti prašiusiųjų ir t. t. Jau ir dėl šių dalykų negali A. Smetona būti išėivijęs lietuviams demokratams ir patriotams šviesis atspindžiu, žiburium, švie-siu prisiminimu, apie ką kai-ba Pr. Gr. Betgi čia suminėti faktai nėra visi.

2. Pr. Gr. tarp kitko rašo, jog "pirmojo Lietuvos presi-dento nueitame kely reikia ieš-kti tų atspindžių, kurie skai-tintų mus kovai už pavergtos tėvynės laisvę..." (Žiūr. antr. pastr. gale). Kiek man yra žinomas A. Smetonos nueitas kelias, turiu pasakyti, kad jame nėra Pr. Gr. minimų atspindžių. Tai patvirtina ir anksčiau suminė-ti jo darbai.

3. Pr. Gr. rašo, jog "Baiges studijas jis (A. Smetona. J. K.) pasirinko darbą tėvynėje, kad galėtų aktyviai dalyvauti tautiniam darbe ir toliau vesti neat-laidžią kovą prieš carų politi-kos kėslus". (Žiūr. treč. pastr. vidurį). Tiesa, kad A. Smetona buvo savo darbovieta pasirinkęs tė-vynę, bet dirbo Vilniuje viena-me lenkų banke ir dirbo kaip tarnautojėlis. Kad dirbdamas čia būtų jis padaręs kokios nors naudos lietuviams ir žalos caristinei politikai Lietuvoje, konkrečių duomenų neiškėlė ir straipsnio autorius.

4. Pagal Pr. Gr., A. Smetona "kovojo ir su savaisiais ne prieš partijas, kurios ugdė politinę sąmonę lietuvuose, bet prieš jų savitarpinius ginčus, kliu-dancius brandinti tautinę vie-nybę..." (Žiūr. ten pat gale). Niekas neginėja ir niekas nenuginėys fakto, kad A. Sme-tona, tapęs Lietuvos antru presi-dentu, kovojo su savaisiais. Kai reikėdavo kovoti su svei-maisiais, jis išbėgdavo iš Lie-tuvos į užsienį. Šitai padarė 1918 ir 1940 m. Be to, su sa-vaisiais A. Smetona kovojo ne todėl, kad brandinęs tautos

vienybę, bet tik todėl, kad iš-nilaikius valdžioje. Kad jis ne-vienijo lietuvių tautos, o vien skaldė ją, parodo ir kariuome-nės daryti perversmai nuversti jį, dažni ministrų tarybos ar atskirų ministrų pakeitimai, ūkininkų streikas, įsikūrimas klaipeidoje laikraščio "Bendras žygis", įvedimas karo stovio, išbuvusio iki Maskvos okupa-cijos Lietuvos, ko niekur kitur nebuvo, nusisukimas nuo jo prof. V. Krėvės Mickevičiaus ir kai kurių kitų praragėjusių tautininkų, uždarymas Prof. A. Voldemaro į kalėjimą Utenoje ir t. t.

5. Kalbant apie A. Smetoną kaip apie kultūros nešėją, tau-tinės sąmonės gaivintoją ir valstybinio sąmoningumo ug-dytoją, ką Pr. Gr. prikergė jam (žiūr. ket. pastr. gale), te-pasakysiu tik tiek, kad A. Sme-tona, uždarydamas bei kitaip persekioldamas kultūrinės or-ganizacijas, įvesdamas karo stovį, karo cenzūrą spaudai cenzūruoti, bauddamas didė-lėmis bausmėmis sau nepalan-kią spaudą, uždrausdamas ją ir pan., tik slopino kultūrą, tau-tinę ir valstybinę sąmonę, bet nenėšė jų, negaivino ir neug-dė. Kaip ir Pr. Gr. turėtų būti gerai žinoma, tokie dalykai te-gali klestėti tik laisvėje.

6. Pagal Pr. Gr., "A. Smeto-na buvo vienas tų drąsiųjų, tautai brandinti panaudojusiu spaudos puslapius..." (žiūr. penkt. pastr. pradžia). Kiek yra žinoma, Vilniuje A. Smetona tenaudojo spaudą Pr. Gr. minimam mūsų tautos brandinimui tik tiek, kiek jos leidėjai apmokėdavo jam.

7. Toliau Pr. Gr. sako, jog "Tuos troškimus, kuriuos anksčiau (A. Smetona. J. K.) skel-bė kaip laikraštiniškas, paver-tė laisvos tautos tikrove". (Ten pat gale). Gaila, kad šito patvirtinimui Pr. Gr. nedavė jokio pavyzdžio. Iš tikrųjų, A. Smetona rašė vieng, o darė visai ką ki-tą, kas eina jau ir iš aukščiau pasakyto. Pagrobes valdžią jis įvedė savo diktatūrą, kurios metu apie Pr. Gr. minimos lais-vos tautos tikrovę negalėjo jo-kios kalbos būti.

8. Pr. Gr. rašo, jog laisvųjų eilėse "Lietuva užėmė savęs vertą vietą. Šiam valstybiniam darbu organizuoti didelę duok-lę atidavė ir A. Smetona, kuris, kaip teisininkas, laikraštiniškas ir visuomenės vadas, galė-mo panaudoti savo patirtį ir ži-nias" (žiūr. šešt. pastr. galą). Kaip teisininkas A. Smetona buvo menkas. Tai patvirtina ir faktas, kad jis čjo dirbti tar-nautojėlio darbą į banką ir dar už panašų atlyginimą, koks buvo mokamas teismų šauki-mų išnešiotojams, nors anais laikais teisininkų visur trūko. Tai, pasakysiu, jis darė net gėda anų laikų teisininko pro-fesijai. Antra, tikras teisinin-kas būtų laikęs savo priesai-kos ir kitokių žodžių, duotų viešai ir dar būnant presiden-tu. Gi A. Smetona vien laužė juos. Kaip jau minėta, jis su-laužė prezidento priesaiką, su-laužė ir garbės žodžius, duotus perversmą dariusiems karinikams. Kaip, pvz., Kubiliūnui ir kt.

Neįtikėtina, kad tikras teisi-

Laikyti A. Smetoną šviesiu praecities atspindžiu, žiburium, prisiminimu tegali tik tautininkai ir kiti diktatūros šalininkai, bet jokiū būdu ne lietuviai demokratai, patriotai. Pr. Gr. padarytas suplakimas visų iš-ėivijų lietuvių į vieną katego-riją yra, kaip jau minėta, arba nieko nežinojimas apie Lie-tuvą, arba vien bloga valia, siekianti nuo mūsų visuomenės užtuoti sauvaliavimus, dary-tis A. Smetonos su savo parti-jėle ir saujelės prisiplakėliu prie jos. Vyriausios kartos iš-ėivijos lietuviai gerai atsimena visų trijų prezidentų presiden-tavimo metu buvusius režimus ir tvarką ir jie gerai žino, jog objektyvūs istorikai, jei kada nors tokių atsiras, vadins A. Smetonos antro prezidentavi-mo laikotarpį ne vien mūsų tautos sutemomis, bet ir Lie-

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA
TIEMS, KAS NORI SVENTEMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIŪLOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:
1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl. \$5.00
2. Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 246 psl. \$3.00
3. M. Žoščenko, SATYRINIS NOVELĖS, 199 psl. \$2.00
4. Liudas Mikšys, IS ISTORIJS OKANŲ ATEINA LIE-TUVA, 699 psl. \$12.00
5. Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl. \$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl. \$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTO-RIJA, du tomai, 207 ir 225 psl. \$2.00 ir \$3.00
8. Marius Katliškis, SVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl. \$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl. \$2.00
10. VI. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai. \$6.00
11. Adomas P. Juras, BŪK PALAIMINTASI! \$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštasis viršelis \$2.00
13. Juozas Švaitas, PETRAS ŠIRVOKAS, 238 psl. \$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILERASČIAI, 230 psl. \$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIU KARALIENĖ. \$5.90
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION. \$10.00
17. Petronėla Orintaitė, KA LAUMES LĖME. 236 ps! \$3.00
18. Kipras Bieflinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA. 310 psl. \$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai \$4.00
20. Pranas Alšėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 204 psl. \$4.00
21. Stasys Santveras, AUKOS TAURĖ, tyrika, 152 psl. \$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl. \$6.00
Šites knygas galite įsigyti "Naujienu" ofise arba gauti paštu, atsiumė nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, adresu:
"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

The U.S. Savings Bond: it just isn't the same any more.

NOW IT PAYS MORE.

Now Savings Bonds pay 4 1/4% help yourself by buying Bonds when held to maturity of seven and Freedom Shares, you're also helping your country.

There isn't a safer investment anywhere. Or one that can make you feel prouder, because as you

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

PRIEŠ PENKERIUS METUS IŠEJUSI JULIŲ KAUPĄ PRISIMENANT

JULIUS KAUPAS

Rašytojas-beletristas ir literatūros kritikas, medicinos daktaras — psichiatras Julius Kaupas mirė 1964 metų kovo 1 dieną.

Penkerius metus laukti Juliaus Kaupo raštai nepasirodė.

Mano banalus, vargani žodžiai šia proga nieko naujo, nieko įdomaus nebesakytų. Juliaus Kaupo netekimo penkmetį noriu prisiminti citatomis.

Atsiverčiu apgeltusį Draugo numerį. Šeštadieninį, literatū-

rinį priedą. Data: 1964 metų kovo 14 diena. Juoda, stambi, žvilgsnį savęs traukianti antraštė: "Bičiuliškumo ir literatūros meilės talka". Ir antrinė, smulkesnio šrifto antraštė: "Leidžiami mirusio Juliaus Kaupo raštai". Dabar cituoju išsiai, žodis žodžiu:

"Mirties realybės akivaizdoje bičiuliškumas, pagarba ir atminimas nesugrįžtamai iškeliamam įgauna didžiąją prasmę tik tada, kai jis pareiškiamas, nors ir žemiškomis formomis, bet su mūsų pačių gyvenimu neišnykstančiomis konsekvencijomis.

"Mirusio rašytojo ir daktaro Juliaus Kaupo atveju jo draugams, pažįstamiems, visiems jo mokslo ir profesijos bičiuliams, visiems, kuriems velionis bent iš jo raštų yra artimas, dabar ir sudaroma proga savo jausmus spaudai parengti jo novelių rinkinys, ryškesnieji straipsniai kultūrinėmis temomis ir literatūrinės vertės turį rašytojo laiš-

kaizdams. "Kaiba čia eina apie Juliaus Kaupo raštus. Norima išleisti jų pilną pomirtinę laidą, kurioje įeina Juliaus Kaupo klasikinę pasakų pluoštą, anksčiau pasirodęs vardu 'Daktaras Kripštukas pragare', prieš mirtį baigtas spaudai parengti jo novelių rinkinys, ryškesnieji straipsniai kultūrinėmis temomis ir literatūrinės vertės turį rašytojo laiš-

kaizdams. "Kaiba čia eina apie Juliaus Kaupo raštus. Norima išleisti jų pilną pomirtinę laidą, kurioje įeina Juliaus Kaupo klasikinę pasakų pluoštą, anksčiau pasirodęs vardu 'Daktaras Kripštukas pragare', prieš mirtį baigtas spaudai parengti jo novelių rinkinys, ryškesnieji straipsniai kultūrinėmis temomis ir literatūrinės vertės turį rašytojo laiš-

kaizdams. "Kaiba čia eina apie Juliaus Kaupo raštus. Norima išleisti jų pilną pomirtinę laidą, kurioje įeina Juliaus Kaupo klasikinę pasakų pluoštą, anksčiau pasirodęs vardu 'Daktaras Kripštukas pragare', prieš mirtį baigtas spaudai parengti jo novelių rinkinys, ryškesnieji straipsniai kultūrinėmis temomis ir literatūrinės vertės turį rašytojo laiš-

draugų: Valdas Adamkavičius, dr. Kazys Ambrozaitis, Kazys Bradūnas, Vitalija Bogutaitė, dr. Adolfas Damušis, dr. Juozas Girnius, Marius Katiliškis, dr. Vytautas Kavolis, Kęstutis Keblys, dr. F. M. Kaunas, Algimantas Mackus, dr. Vytautas Majauskas, dr. Vytautas Mileris, Henrikas Nagys, Alfonsas Nakas, Alfonsas Nyka-Niliūnas, Kostas Ostrauskas, prof. Justinas Pikiūnas, Liūnė Sutama, dr. Vytautas Tauras, dr. Jonas Valaitis ir Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto XX laidą.

"Šio komiteto vardu tad čia ir kreipiamasi į visus, kam tik mirusio rašytojo atminimas yra brangus, prisidėti pinigine auka prie Juliaus Kaupo raštų išleidimo. Įprasminkime savo talką kūrybinės amžinybės dvelkimu, pagarba mirusiam rašytojui ir meile lietuvių literatūrai. Aukcas siųsti šiuo adresu: Valdas Adamkavičius, Tabor Farm, So-dus, Michigan 49126.

Juliaus Kaupo raštams Leisti Komitetas".

Atsiverčiu Algimanto Mackaus Chapel B 61 puslapį ir skaitau:

"Ir mirtis nebus nugalėta. Vyrai daugiau nebegrįs į namus. Už laiko laikrodžiam plakant pulso ritmu, tuščius kambarius bus nakčiai klojamos lovos. Niekas negrįs, bet visa išnyks, duris aklina uždarys. Laikas paliks, bet laiko neliks. Ir mirtis nebus nugalėta".

O Tu turėjai, Juliau, būrį gerų draugų, ar gi ne?

Alfonsas Nakas

Paryžiuje gražiai paminėjo nepriklausomybės sukaktį

Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės Valdybos rūpesčiu Paryžiuje buvo suorganizuotas iškilmingas Vasario 16 minėjimas, kuriame dalyvavo skaitlingas lietuvių bei svetimšalių skaičius. Mišių metu, kuriomis prasidėjo minėjimas ir kurias atliko kun. J. Petrošius, pamokslą pasakė Mons. Ramondot, užsieniečių Prancūzijoje sielovados direktorius.

Pirmąjį žodį tarė Valdybos Pirmininkas kun. J. Petrošius, kuris išskelbė šios dienos reikšmę lietuviams, nuoširdžiai padėkojo visiems svečiams už dalyvavimą. Savo kalboje jis paminėjo kai kurių dalyvaujančiųjų pavardes: gen. Ganeval, buv. France Baltique dr-jos pirmininką, pulk. Chabanier, minėtos dr-jos sek-

retorių; p. Bouffanet, Prancūzijos svetimšalių biuro direktorių, p. Bossin, knygos apie Lietuvą autorių; p. Silvaire, Millašiaus bičiulių dr-jos vicepirmininką; Prancūzijos Estų ir Lietuvių Bendruomenių pirmininkus; p. Rehak, Pavergtųjų Tautų Asamblėjos biuro Paryžiuje direktorių; prof. Matore, Bendruomenės Tarybos narį ir jos nuosirdų bendradarbį bei kitus ištikimus Lietuvos draugus.

Sekė min. S. Lozoraičio, Lietuvos Diplomatinijos šefo, kalba, kurioje jis, tarp kitko, išreiškė pasitikėjimą Prancūzijos palankumu Lietuvai ir priminė neseniai krašte mirusį min. Petrą Klimą, labai sustiprinusį tų dviejų kraštų santykius.

Prancūzų sveikinimus perdavė France Baltique pirmininkas, ambasadorius baronas de La Tournelle, kuris prisiminė Lietuvoje praleistas dienas, kada jis savo akimis galėjo konstatuoti lietuvių tautos prisirišimą prie tautinių ir religinių tradicijų bei jos energiją atstatant savą, nepriklausomą, valstybę. Jis išreiškė įsitikinimą, kad ir lietuvių tauta galės džiaugtis laisve.

Minėjimo metu, vienos minutės susiklaupimu, buvo paminėti visi žuvusieji už laisvę.

Po oficialiosios dalies, minėjimui pirmininkaujantis, Bendruomenės Tarybos pirmininkas Ričardas Bačkis atidarė meninę programą, kurioje gražiai pasirodė Paryžiaus lietuvių šokėjų grupė, vadovaujama p. J. Kavaliūnaitės iš Clevelando, dainininkė p. Hannecart ir p. Martinkutė, paskaičiusį keletą lietuviškų pasakų.

Meninei programai pasibaigus, įvyko vaišės, kuriose dalyvavo visi svečiai.

Užuojautos dėl P. Klimo mirties

Ryšium su ministerio Petro Klimo mirtimi, Paryžiuje gyvenantis jo sūnus gavo daug užuojautos pareiškimų ne tik iš lietuvių, bet ir iš jo tėvų pažinusių prancūzų. Oficialūs raštai buvo gauti iš Prancūzijos užs. reikalų min-jos protokolo šefo ir Belgijos ambasadoriaus Paryžiuje, nes velionis prieš karą buvo akredituotas taip pat ir prie Belgijos karaliaus.

Prikeltas "Antras kaimas"

Play House patalpose, kur ir anksčiau "Antras Kaimas" turėjo spektaklius, š. m. vasario mėn. 22 d., įvyko premjera. Tai gi po ilgesnės pertraukos ir vėl turime "Antrąjį Kaimą".

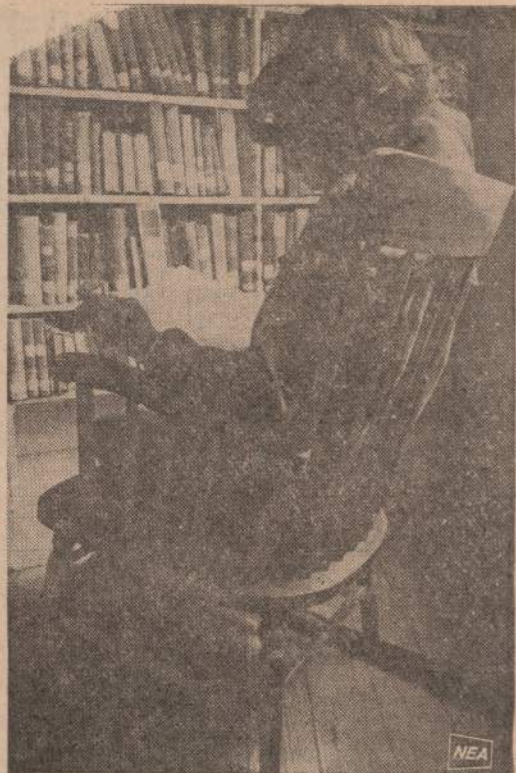
I premjerą atsilankė pilna salė publikos. Programa labai turtinga ir gausi atskirais epizodais, kurių viso buvo 29. Sakytiau, kad gal ir per daug, nes toks gausumas atskirų vaidinimų žiūrovą išblaško, o vėliau sunku juos visus beatsiminti. Be to, techniškai tinkamai visa tai sunku yra atlikti. Televizijoje visų tų sunkumų bei pertraukų galima išvengti. Teatre tenka žiūrovui pasilikti tamsoje, kol pakeičia scenos vaizdą. Todėl teko sėdėti tamsoje ir laukti scenos pertvarkymo, kuris vyko ilgiau už patį suvaidintą epizodą.

"Antrojo Kaimo" motto: "Juokingi esame ne mes, juokingas yra pasaulis... Mes neglostome, o jei glostome, tai tik prieš plauką".

Šio vakaro lengvo žanro epizodai buvo perduoti gerai, o ypač tie, kuriuose dalyvavo "Antrojo Kaimo" pirmtakūnas Romas Stakauskas. Jis puikia vaidyba ir interpretacija labai įtikinančiai savo vaidmenį atliko. Jis yra tikrai talentingas vaidintojas ir puikus komiško žodžio reiškęjas. Be Stakausko dalyvavo: E. Kavaliūnaitė, L. Koklytė, M. Mažeikaitė, R. Cinka, V. Marčiukaitis, V. Smilgys, M. Drunga. Vaidinimo apipavidalinimą atliko A. T. Antanaitis.

Geđulingos mišios už mirusįjį buvo atliktos Prancūzijos L. B. Valdybos pirmininko kun. J. Petrošiaus.

Nepriklausomybės akto signataro mirtis buvo paminėta didžiųjų Paryžiaus dienraščių "Le Figaro", "Le Monde", kurie išskelė Petro Klimo nuopelnus Lietuvai ir jos santykių sustiprinimui su Prancūzija. SLjr.

Bahamas salose yra puikus ispanų ir anglų kalbų knygynas. Duryso visą laiką atdaros, kad skaitytojai galėtų jaukiai skaitykloje jaustis.

"Tyli malda" mokyklose

Illinojaus senatas po audringo posėdžio praeitą savaitę 39 balsais prieš 6 nutarė valstijos viešosios pradžios mokyklose įvesti "tylos minutes malda" ir savo pirmąjį bilių persiuntė atstovų butui. Sen. Lanigan tvirtina, kad "tylioji malda" nebus priešinga JAV Aukščiausio teismo nutarimui, kurio privertusios maldos įvedimas mokyklose pripažintas priešingu konstitucijai.

Prajuokint lietuvišką publiką yra ne taip lengva. Nors visi vaidintojai yra tik mėgėjai, jiems visa tai pavyko. Stebint "Antrojo Kaimo" spektaklį, žiūrovas ne kartą pamiršo pilką kasdienybę ir gardžiai prasijuokė. Spektaklis praejo malonioj nuotaikoj ir dažnai buvo palydėtas gausiais aplođimentais.

Programa temomis yra labai įvairi ir labai gausi. Visa tai sužinosite nuvykę pamatyti "Antrą Kaimą".

Spektakliai yra numatyti, š. m. vasario mėn. 28 d., kovo mėn. 1 ir 2 dienomis, Play House patalpose 2515 W. 69 St., Chicagoje. Al Bud

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

BUY U. S. SAVINGS BONDS

QUARTERLY DIVIDENDS

5 1/4%

CERTIFICATES (Six Month Minimum) minimum \$10,000 or larger in multiples of \$1,000

4 3/4%

PASSBOOK ACCOUNTS

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO Archer at Sacramento Chicago 60632 VI 7-1140

ASSETS OVER \$136,000,000.00 RESERVES OVER \$11,500,000.00 (more than twice legal requirements)

HOURS: Mon., Thurs., 9 a.m. - 8 p.m.; Tues., Fri., 9 a.m. - 4 p.m. | Sat., 9 a.m. - 12 noon; Wed. - no business transacted

AMERICA'S LARGEST LITHUANIAN ASSOCIATION

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeninius jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4%

MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKATAMS

4 3/4%

TAUPYMO KNYGELIŲ SĄSKAITOMS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS Įsteigta 1923 metais Tel. HA 1-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Barney Dahl's

HANOVER GARDENS SIŪLO...

YORKTOWN BASIC

3 mieg. Expd. iki 5 mieg. 1 1/2 vonios, pramogų kamb. išmuštas, 2 auto-garažas. \$29.700.

LEXINGTON RANCH

Mūro konstr., 2 vonios, auto-garažas. Kaina \$28.800.

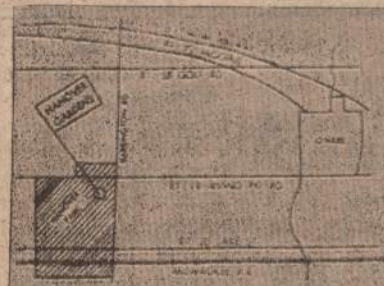
IMOKETI APIE

20%

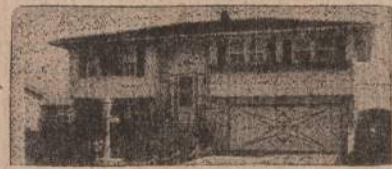
DUODAMA

6 3/4%

PASKOLA

Geriausia Investacija N. W. Chicagoje Lietuvis pardavėjas Albertas PETRULIS

GEORGETOWN

3 mieg., 1 1/2 vonios, išmuštas poilsio kamb., 2 auto-garažas. \$27.500.

HILTON

3 mieg., išmuštas pramogų kamb., 1 1/2 vonios, Stiklinės stumdomos durys, 2 auto-garažas. Kaina \$28.500.

- Visuose namuose žieminiai langai ir durys.
• Koklių vonios.
• Gazo šiluma
• 100 amp. elektros laidai.
• 1/4 akro lotas.
• Visi patogumai:
• Saligatviai

- Mokyklos
• Krautuvės
• Bažnyčios
• Parkai
• Med. Centras
• Žemi taksai.

TELEFONAI: 837-2011-2012-2013

APZIŪRĖJIMUI ATDARA KASDIEN, SEŠTAD. IR SEKMAD NUO 9 V. RYTO IKI 7 V. V.

Hanover Builders, Inc.

1831 BRIARWOOD AVE. — HANOVER PARK, ILLINOIS

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc. 1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
in Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.

trims mėnesiams \$4.50
vienam mėnesiui \$1.50

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiesčiuose
metams \$18.00
pusiui metų \$10.00
trims mėnesiams \$5.50
vienam mėnesiui \$2.00

Užsienioose:
metams \$21.00
pusiui metų \$11.00
vienam mėnesiui \$2.50

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kardelis pirmame, o Rekašius jau antrame

Dar nespėjome palaidoti Jono Kardelio, gimtiniame savo krašte ilgamečio "Lietuvos Žinių", o tremtyje — "Nepriklausomos Lietuvos" redaktoriaus, jau pastebime didelės pakaitas jo įsteigtame ir Montrealyje leistame laikraštyje "Nepriklausoma Lietuva". Teisybę pasakius, pakaitas jau pradėtos jausti redaktoriui vos į ligoninę išvažiavus ir į redakciją naujiems žmonėms. Bet tos pakaitos pradžioje dar nebuvo tokios ryškios. Padaryta nauja klisė laikraščio pavadinimui, vietomis pakeistas šriftas, įvestos dabar einančios madon tiesios linijos.

Pirmon eilėn pakeista "Nepriklausomos Lietuvos" paruošimo technika, bet šiandien jau pradėtas keisti ir laikraščio turinys. Vasario 12 dienos numerį gražiai paminėtas miręs redaktorius Jonas Kardelis, įdėta paskutinė jo fotografija, ji apvesta juodais rėmais. Dviejų skilčių straipsnyje suminėtas redaktoriaus ligos ir mirties data. Antrame puslapyje dar įdėtas Vyrčiaus Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atsisaukimas Vasario 16 dienos 51 metų sukakties proga. Bet jau greta Vliko atsisaukimo įdėtas visai kitokio tono ir turinio rašinys.

Nespėjome dar padėti į amžinos ramybės vietą ilgamečio redaktoriaus Jono Kardelio palaikų, dar nenudžiūvo rašalas nuo straipsnio, pasakojančio apie redaktoriaus skausmingą ligą ir mirtį, kartu su moderniom linijom į "Nepriklausomą Lietuvą" atnešta visai kita nuotaika. Susidaro įspūdis tarytum į Montrelio laikraščio redakciją savo batą būtų įkėlęs Rekašius. Minėtame numeryje nėra Rekašiaus pasirašyto straipsnio, bet jau pasirodė grubūs rekašiniai žodžiai, baurus pasityčiojimas iš lietuviams brangių jausmų ir bandymas su purvais maišyti svarbiausius lietuvių tautos siekimus.

Antrame "Nepriklausomos Lietuvos" puslapyje, laiškų skyriuje atspausdintas straipsnis "Egzistencija ir teroras". Straipsnis nepasirašytas, padėti bereikšmiai inicialai, bet be jokios redaktoriaus arba redakcijos pastabos. Straipsnis liečia Kanadoje ir JAV suruoštus Virgilijaus Noreikos koncertus ir patį dainininką. Sąryšyje su Noreikos važinėjimu ir dainavimu Amerikoje, pasklido žinių, kad šis lietuvių tautos tenoras karo metais ir tuojau po karo priklausė "Stribams" — istrebiteliams, padėjusiems okupantams gaudyti nuo sovietų policijos

ALGIRDAS PUZAUSKAS

ANT SLIDAUS DIKTATŪROS KELIO

Antrame Kultūros kongrese, 1962 metais, dr. Jonas Grinius kalbėjo ir apie kritiką. Jis sakė, kad "kritika reikalinga, nes joks visuomeninis, pedagoginis, meninis ar mokslinis darbas niekada nėra tobulas, nors jis būtų padiktuotas geriausių pastangų ir atliktas nemažo talento. Todėl pozityvi, gero linkinti kritika, kaip valgyti druską, yra reikalinga. Jos paliestas asmuo neturėtų užsigauti ir laikyti savo

Ką veikia pirmininkas?

VI Rmjs. vasario 20 dienos "Drauge" per tris skiltis aprašo "Ką veikia LB CV pirmininkas". "Atsitiktinai sustojęs pirturėtų užsigauti ir laikyti savo

besislapstančius lietuvius. Visi žinome, kad Lietuvoje net trejis metus sovietų kariuomenės daliniai, įvairios rūšies policija ir kompartijos nariai gaudė lietuvius. Vienus vietoje žudė, kitus vežė į sovietų Rusijos kalėjimus, o trečius gabeno į Sibiro šiaurę, kur daugumas mirė nuo šalčio ir bado. Nepajėgus minėtoms okupanto jėgoms palaikyti lietuvių pasipriešinimo, buvo apginkluoti jaunuoliai ir siunčiami į kaimus bei miškus besislapstančių lietuvių gaudyti. Rusai šiuos jaunuolius vadino "istrebiteliais" — naikintojais, bet žmonės dažnai juos vadindavo "stribais". Nuo priešiško besislapstančius lietuvius jie nelaisvėn neimdavo, bet vietoje naikindavo. Nei pats Noreika, nei jokia kita padoresnė organizacija nepaneigė žinių apie Noreikos priklausymą šiai žiauriai stribų gaujai.

Rekašinėmis nuotakomis ir kalba parašytas "Nepriklausomos Lietuvos" straipsnis, nei paneigęs, nei patvirtinęs žinių apie Noreikos veiklą sovietišku istrebitelių organizacijoje, šitaip komentuoja:

"Pagaliau, niekas čia labai nesidomi Noreikos asmeniu. Nuo jo, kaip ir nuo kiekvieno sovietinio asmens, reikalinga laikytis tam tikro atstumo.

"Lietuvius išėivijoje interesuoja V. Noreikos balsas. Ar jo balsas stebėtinai, ar tik vidutinis — nustato muzikai..."

Taip gali galvoti naujieji "N. Lietuvos" redaktoriai ir bendradarbiai, bet didieji Amerikos ir Kanados lietuvių daugumai rūpi ne vien Noreikos balsas. Jiems taip pat rūpi sužinoti, ar dainavimo metu kylančios rankos nėra paleidusios kulkių į klausytojų brolius ir seseris.

Straipsnio autorius, leidęs tiktaiki muzikams spręsti apie Virgilijų Noreiką, ir tokiu būdu nustūmęs į šalį didelę lietuvių daugumą, šitaip baigia savo išvedžiojimus:

"Tik viena aišku: jeigu ir pats Liucipierius atsitarabanytų iš peklos su tokiu lietuvišku tenoru — tai koncertų salės būtų lietuviams perpildytos. Daugiau negu Vasario 16-osios progomis.

"O kad už tas pajamas kelios tonos smalos būtų nupirktos peklos — kažin ar kas protestuotų?"

Prieš šitokį rekašinį grubumą ir pasityčiojimą protestuoja kiekvienas padorus lietuvis. Esame tikri, kad protesto balsą pareikš ir "Nepriklausomos Lietuvos" skaitytojai.

Jonas Kardelis buvo didelis tolerantas. Jis leisdavo įvairiais klausimais pasisakyti įvairiausių pažiūrų žmonėms. Bet jo redaguotoje "N. Lietuvoj" panašių dalykų neteko skaityti. Jis neleidavo "N. L." skiltyse tyčiotis iš lietuvių.

eiles protokolų, nejučiomis išsikalbėjęs", korespondentas vis tik labai smulkiai aprašo, kiek ant pirmininko grindų papkų, kiek buvo posėdžių, kiek kartų išvažiavę į kitus miestus (kelionės — aštuonios, atstovauta — 31 kartas, posėdžių 15 ir t. t.). Nagi, skaitytojai puikiai supranta tokių rašinių prasmę. Labai gerai, kad kas nors pagiria LB pirmininką, tačiau šio rašinio autorius nuomone, jis tokių pagyrimų neužsitarnauja. Ir štai, kodėl...

LB pirmininkas todėl neapsidirba, kad jis siekia dirbti darbą, kuris LB kompetencijai nepriklausoma. Pernai prieš Vasario 16 dieną jis rengė, tvarkė, siuntinėjo "medžiagą" Vasario 16 minėjimams. Šiais metais, kaip matyti iš minėtos VI Rmjs. korespondencijos, jis vėl gaiso laiką kalbėdamas telefonu su "jaunosios kartos akademikais" dėl angliškų straipnių apie Lietuvą. Šis darbas jau daug, daug metų yra dirbamas Vliko, Alto ir Lietuvos diplomatų. Jie tam darbai turi patyrimo, turi žmonių, turi ir jaunų akademikų. Korespondentui, LB pirmininko dejavimų prisiklausius, nereikia abejoti, ar "kitos mūsų bendrinės organizacijos jaunųjų akademikų pagalbos nepašauks, o gal ir nepageidauja". Pageidauja, prašo ir pagalbą gauna.

Jei nieko nesigirdi apie CV pirmininko darbus lietuvių kultūrai, švietimui, tai tik todėl, kad jis per dėm linkęs į politikavimą, kad jis kiša nosį, kur jam nereikia ir tuo tik elkvoja savo energijos išteklius.

Politinės veiklos planai
LB pirmininkas, pasakodamas atsitiktinai užėjusiam korespondentui apie ateities planus, sako: bus siekiama įkurti pastovų informacijos centrą. Ar tai jo dar neįkūrė Tėvai Jėzuitai? Ar neužtenka ponui Nainiui "Akiračių", kur labai ne gražiai puolami visi p. Nainio tariaimi prieštai, kur spausdinami ponui Nainiui Vliko siųsti raštai? Ar pagaliau neužtenka p. Nainiui Los Angeles frontininkų spaudos?

Sausio 26 d. LB pirm. p. Nainys parašė ir, kad, tuoj pat išsiuntinėjo LB Apygdoms ir Apylinkėms bendraraštį, kuriame sako, jog centro valdyba organizuoja laiškų rašymą Jungtinių Tautų nariams. Ar tai irgi Lietuvių Bendruomenės darbas? Jis ten pat siūnčia Bendruomenės skrymams L. Valiuko adresą, nors tą darbą jis jau buvo atlikęs pernai liepos 1 dieną, kada jis bendruomenės sudėtais pinigais visiems siuntinėjo Rezo-liucijoms remti komiteto atsi-

PHOENIX, ARIZ.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukakties minėjimas

Phoenixo lietuvių klubo pastangomis vasario 16 d. buvo iškilmingai paminėta Lietuvos nepriklausomybės 51-ji sukaktis.

Šventė prasidėjo 8 val. ryto trispalvės pakėlimu prie gubernatūros rūmų. Ten pat, dalyvaujant gausiam lietuvių būreliui, prie žuvusių karių paminklo, buvo padėtas gyvų gėlių vainikas. Pagerbdami Amerikos žuvusius karus, nulenkėm galvas ir tiems, kurie žuvo už mūsų tautos laisvę. Pamaldos už Lietuvą buvo atliktos "Little sisters of the poor" koplyčioje. Tolimesnė dienos programa — minėjimas įvyko lietuvių klubo salėje.

Minėjimą trumpu žodžiu atidarė klubo pirmininkas A. Ignota, o jį pravedė gražiai kalbanti lietuviškai ir angliškai čia gimusi lietuvaite, Felicija Kezienė. In-

šaukimą "Malonus lietuvi". Ten buvo visi to komiteto adresai, buvo anketa, kurią bendruomenės vienetų vadovybės buvo kviečiamos užpildyti ir skirti asmenis palaikyti ryšius su tuo komitetu. Valiuko pasirašytame atsisaukime ten sakoma: "priversime JAV-bių vyriausybę iškelti Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose. Krašto vyriausybė turėtų tai padaryti..." Priverskite, jau, priverskite, smarkuoliai!

Darbams nelieka energijos

Taigi, čia ir noriu paklausti poną Nainį: ar jis vadovauja Bendruomenės centro valdybai, ar jis jos priedangoje tik turi rezoliucijų komiteto agentūrą? Jos darbus vykdydamas, jis neturi laiko tiesioginiams Bendruomenės darbams ir todėl dejuoja, pasikvietęs korespondentą VI Rmjų, jog: "kai kuri spauda iš LB pirmininko reikalauja dar daugiau darbų. Jiems atlikti jau reikėtų tiesiog atgamtinių jėgų". Nereikia per daug apžioti.

Ta "kai kuri spauda" reikalauja ne daugiau darbų, bet tik bendruomenės darbų, apie kuriuos nieko nesigirdi. Pirmininkas leidžia savo laiką politikuodamas, griudamas senas Lietuvos laisvės kovos institucijas, besiriedamas su tais, kurie tas institucijas gina, bendradarbiaudamas savo raštais ir patarimais su spauda, kuri tik tam ir įsisteigė, kad sugriautų laisvinimo veiksmus. Pirmininko darbas ir energija nueina valiukinių idėjų sklėdimui ir jos, aišku, nebelieka Bendruomenės darbams.

(Bus daugiau)

vokaciją perskaitė sveičias iš Dakotos kun. Baltrumas. Gubernatoriaus proklamaciją perskaitė Edv. Guzauskas. Susirinkusiems lietuviškai kalbėjo Bronius Užemis. Jis savo kalboj išskėlė vargingą mūsų tautos kelių okupanto priespaudoj. Baigdamas perskaitė jautrų Sibiro tremtinio laišką.

Angliškai kalbėjo neseniai Phoenixe apsigyvenęs, trečiosios kartos jaunas lietuvis Em. Grenda. Jo kalba buvo entuziastinga ir įdomi. Jis vaizdžiai papasakojo svarbesnius Lietuvos istorijos epizodus ir mūsų tautos švietimo ir kultūros vystymąsi nepriklausomybės metais. Baigdamas pabrėžė, kad negali būti abejonės, jog Lietuva vėl bus laisva. Su meile ir pagarba atsiliepė apie savo senelių kalbą, kurios jis neturėjo galimybės gerai išmokti. Šios mūsų tautos šventės proga, jis pasižadėjo ne tik pats gerai lietuviškai išmokti, bet tą kalbą išmokyti savo svetimtautę žmoną ir vaikučius. Tai didelė dovana mūsų tautai ir gražus pavyzdys jauniesiems!

Labai nuosirdžiais žodžiais pasveikino ir keletą žodžių tarė svetys iš Kanados, buvęs savanoris Liaukevičius. Jis išskėlė senosios kartos Amerikos lietuvių nuopelnus nepriklausomai Lietuvai ir lietuvių tautai Amerikoje. Jaunimą ragino sekti savo senelių pėdomis ir gyvenant laisvę, kalbėti už tuos, kurie yra nutildyti. Emilijos Josen patiekta rezoliucija, kurioj pasmerkama dabartinė Sovietų okupacija ir prašoma Lietuvai laisvės, susirinkusiųjų buvo priimta vienbalsiai ir nutarta pasiųsti aukštesiems valdžios pareigūnams. Šventės programa, gražiomis patrijotinėmis dainomis, apvainikavo kvartetas, kurį sudarė: Teofilė Šaulienė, Dana Piliponytė, Bronė Peters ir Jurgis Kezys. Akordeonu pritarė D. Kezas. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Si mūsų tautos šventė praėjo pakilio patriotiškoj nuotaikoj. Anot, vieno Phoenixe senai gyvenančio lietuvi — tokio gražaus ir kultūringo Lietuvos nepriklausomybės minėjimo Phoenix nėra matęs, o lietuvių klubo salė tiek daug žmonių nėra turėjusi.

Tai nuopelnas šventės rengimo komiteto, kurios pirmininkė buvo Amerikoje gimusi lietuvaite Felicija Kezienė, kuri puikiai sugėbėjo šią šventę organizuoti ir ją gražiai praversti. Viešnia

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS (Bus daugiau)

B. MACEIKA

PRISIMINIMAI IŠ II-JO PASAULINIO KARO

Vienjems džiaugsmas, kitiems panika

5

KVISLINGAI RUSŲ ŽEMEJE

Albinas Likas jau tvirtai buvo įsitikinęs, jog jam grįžti prie savo tautos kamieno — kelio nėra, o be žmonių gyventi neįmanoma, todėl 1941. VII. 4 peržengęs Rusijos sieną, matė "gražiausiomis" spalvomis spindintą sovietinį skurdą, tačiau jam jis žydėte žydėjo. Gal taip ir nebuvo, bet rašydamas knygutę "Jie gynė Maskvą" taip parašė. Taigi:

"Čia pirmą kartą pamačiau kolūkius, apie kuriuos buožės Lietuvoje sklėdė visokias paskalas... Bangavo platūs nokstantio javo laukai, ganėsi didžiulės gyvulių bandos, stovėjo dauginamieji kaimai, mūrinės MTS gyvenvietės. Tačiau ir čia karas jau įspaudė savo žymes. Visuose keliuose pridaužta mašinos, kaimiški vežimė, motociklai. Guli bombų ir kulkosvaidžių užmušti arkliai, stambieji raguočiai, avys. Žuvusius žmones vietiniai gyventojai jau spėjo palaidoti. Didžiulis kolūkių centro kaimas dar teberūko gaisrų dūmais. Kolūkiečiai pasakojo, kad vakar kaip tik čia vyko mūšis tarp mūsų karinių dalinių ir vokiečių aviacijos nustumų desantininkų..."

"... Visų dienų keliavome šitaip, tik

pavakare atsidūrėme netoli Ostrovo miestelio. Bet dabar mums kelių pastojų upė. Tiltas per ją nėra, o ji patį apie keturiasdešimt metrų pločio... Suradome siaurą lieptą, tačiau paaiškėjo, kad jį smarkiai apšaudė užsimaskavę vokiečių desantininkai... Užsimetę dviračius ant pečių, vienas po kito bėgome lieptu. Visiems sekėsi gerai, tik tai paskutiniam mūsų bebėgant, staiga trenkė artilerijos sviedinys ir suplėšė lieptą. Draugas įkrito į vandenį ir pasinėrė jame, jo dviračias nuskendo — ten buvo labai gili. Draugą ištraukė iš vandens... (Vokiečių desantininkai, net su artilerija! Kad desantininkai būtų išmesti su kulkosvaidžiais, galėjo būti taip, bet su artilerijos pabūkiais — neteko nei girdėti nei skaityti. Čia neiškiu, nes ir patys vokiečiai to neskelbė. BM).

"... Saulė artėjo į vakarus, rausvais spinduliais nušviendama toli nuplūtusius laukus, pievas, klonius ir kalvas. Bangavo balstančių rugių plotai, kvepėjo krūtinčia rasa. Didžiulį medžių apsuptos, kaimo gyvenvietės tarytum snaudė. Bet taip tik atrodė. Ramybė buvo apgaulinga. Vos grįžtelėjus kairėn, tolimoj pamačiau aerodromą. Tirštai, beveik juodi dūmai didžiuliais kamuoliais vertėsi ir viršų. Buvo girdėti smarkūs sproginiai. Dešinėje, virš plataus klonio, kilo dulkių ir dūmų debesys. Visą laiką tenai sproginėjo artilerijos sviediniai, kaleno kulkosvaidžiai. Klonis atrodė lyg kunkuliuojantis pragaras: viskas jame virė, dundėjo, dengėsi neperžengiamais dūmų ir dulkių debesimis..."

Visai vakare pasiekėme stambų kolūkių... Pirmą kartą nuo karo pradžios mes sugulėme ant šviežio šieno daržinėje... o rytą... (VII. 5 BM)... traukėme toliau... Tik tai liepos septintąją pasiekėm Vėlikiję Lukus."

Šį miestą bent trumpai verta paminėti, nes senovėje jis nemažai turėjo reikšmės su lietuviams. Be to, gal dar daug kas prisimena Nepriklausomybės laikais oro susisiekimo liniją tarp Vokietijos ir Rusijos. Atskridę iš Karaliaučiaus lėktuvai nusileisdavo Kaune, o iš čia išskridę — Vėlikiję Luki aerodrome. Lietuvių Enciklopedijoje XXXIII tome taip parašyta: "Vėlikiję Luki RSPSR Pskovo srities miestas prie Lovatės upės (58,600 gyv. 1959). Svarbus geležinkelio mazgas. Mieste yra didelės geležinkelio dirbtuvės ir įvairios maisto apdirbimo pramonės įmonės."

"... Dar XII a. pabaigoje D. Naugardo žemės kentėjo nuo lietuvių siaubiamųjų puldinėjimų. Jau tada V. L. buvo svarbi D. Naugardo pasienio tvirtovė, saugojusi D. Naugardo žemes nuo lietuvių. 1198 V. L. buvo sudėgintas lietuvių ir polockiečių..."

"Polocko žemės dar Mindaugo laikais įjungus į Lietuvos valstybę, V. L. atsirado visai netoli Lietuvos pasienio... Lietuvos valstybei besiplečiant, V. L. nuo XIII a. pabaigos pateko į Lietuvos įtakos sferą... Algirdo laikais V. L. buvo Lietuvos įtakos, nors formaliai liko D. Naugardo priklausomybėje... Steponas Batoras Polocką atgavo 1579 ir 1580 paėmė V. L. Lietuvos valdžioje V. L. išliko ligi 1582 Lietuvos

- Maskvos taikos sutarties, kuria vėl buvo grąžintas Maskvai..." (315 psl.).

Toliau A. Likas taip parašęs kas dėjos mieste:

"Miestas atrodė lyg užjudintas skruzdėlynas. Žmonės eina, važiuoja, skuba. Ir intensyviai ruošiasi gintis. Aplinkui kasami apkasai, rengiamos slėptuvės. Ypač stipriai sutvarkyta priešlėktuvinė apsauga. Zenitinės artilerijos ugnies užtvara tokia, kad prieš lėktuvai paspringsta dūmais, liepsnodami krinta žemyn. Bet jų vieton atskrenda nauji ir nauji... Galvojame, ką daryti. Įgriso važiuoti dviračiais, ne tiek pavargome su jais, kiek sugaišome laiko... Nuvažiavome betgi vos dvidešimt kilometrų. Netoli Kunijos stoties vėl mus sulaukė kariškiai. Atidžiai patikrino dokumentus ir patys padėjo susėti į traukinį. Dviračius, kaip priemonę mobilizacijos reikalams, turėjome palikti Kunijos milicijos skyriuje... Atvirai kalbant, gaila buvo skirtis su dviračiais... Antrą vertus, mus džiugino perspektyva keliauti traukiniu: ir greičiau ir patogumai visai kiti... (26 psl.).

Rėve sutikome daug pažįstamų iš Tarybų Lietuvos. Visi ruošėsi vykti į Gorkį. Mes, žinoma, prisidėjome prie jų. Dabar keliauti buvo daug ramiau. Priešo lėktuvai jau retai bepasirodydavo virš mūsų traukinio... (27 psl.).

Buvo jau liepos dvidešimt trečioji, kai pasiekėm Čiulnio prielauką. Čia sėdom į mašiną ir dar tą pačią dieną pasiekėm Zainsko miestą — mūsų kelionės

tikslą. Nuo čia turėjo prasidėti naujas mūsų karo kelių etapas. (29 psl.)

Iš šių citatų matosi kokia sparta 1941 metais karo pradžioje vokiečiai vijo raudonąją armiją ir kokia bauri kelionė buvo kvisingams.

Keistas A. Liko tvirtinimas: "Dviračius, kaip priemonę mobilizacijos reikalams, turėjome palikti Kunijos milicijos skyriuje." Jeigu jis būtų parašęs, kaip toliau užsimintai, kad traukiniu greičiau ir patogiau keliauti, tai už pagelbą susėti į traukinį, milicijai atidavė dviračius, galima būtų patikėti. Juk mes gerai žinome, ką reikškė komunistams dviračius. Jie net jo dviračiu nevadino, bet mašina. Todėl išvada būtų tokia: milicijai buvo proga įsigyti dviračius, tai, neva mobilizacijai reikalingus, iš jų atėmė, o kad kompartiečiai, svetimi žmonės, daug nešūkautų — juos susodino į traukinį, kad greičiau iš ten išsinešdintų. Žinoma, kvisingai galėjo tuo džiaugtis, nes greičiau pasiekė savo kelionės tikslą — Zainskas buvo toli už frontinę, jau vokiečių lėktuvai jų negąsdino.

KVISLINGAI DIRBA KOLCHOZE

Visur Albinas Likas įterpęs, kad jis veržėsi į frontą, kaip koks slibinas, bet jo, "vargšelio", neleido — matyt galėjosi, kad ten nežūtų. Todėl, pradžioje, iki kvisingai buvo mobilizuoti, "Jie gynė Maskvą" kolchoze. Toliau iš pavardžių bus lengva atskirti, kokie jie visi buvo lietuviai. Nors, žinoma, ir ne taip viskas buvo, kaip Likas aprašęs, tačiau panašiai būta. Parašyta: (Bus daugiau)

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Valandos kasdien nuo 10 iki 12 val.
ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč.
uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti HU 8-3222

Telef.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., ketvirtadi., nuo 1-4 ir 7-9,
antradi., penktadienį nuo 1-5, treči.
ir šeštadi. tikrai susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais
2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p.
Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antradi., penkt., 10-4, ir
šeštadi. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadi. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Ofiso telefonai: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadi., ketvirtadi., 5-8 val. vak.,
antradi., penktadi. 1-4 popiet.
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. popiet. Šeštadi. nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba
Dr. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradi. nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadi. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rez. telefonai: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmadi., antradi., trečiadi.,
penkt., 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepiu, tai telef. GI 8-6195

Reportažas iš vidurio salės

Londono teatro scena Chicagoje

Seniai, labai seniai, dar te-
bekaraliaujant Jurgiui V, kurį
laiką teko buvoti Londone. Li-
ko atmintinas matytas vienas
scenovaizdis:

Buvo vaizduojama publika,
susikaupusiai žiūrinti į taria-
mą vaidinimą. Tačiau pavėla-
vusieji tai vienoj tai kitoj eilė-
je spraudėsi į savo vietas, ku-
rios neretai pasitaikydavo
esantios netoli priešingo eilės
galo. Nuotaikinga buvo stebė-
ti, kaip sėdintieji reaguoja į
besispraudžiančius: Niekas ne-
rodė rūškano veido ar kokio
nepasitenkinimą reiškančio
mosto; žvilgsniai palieka ne-
nukreipiamai sutelkti į "sceną".

Viena jauna ponija dėvi pla-
čiabrylę skrybėlę. Užpakalyje
sėdintieji, bent trys džentelme-
nai, vienas po kito į ją kreipia-
si, matomai nusiskųdami, kad
jiems uždengiamas scenos vaiz-
das. Vienok ji sėdi taip ir to-
liau, kiekvieną į ją besikrei-
pusį apdovanodama savo ža-
vincia šypsenėle.

Viena ponitė besiprausda-
ma į savo vietą pametė batelį.
Suradę batelį džentelmenai, jai
jį paduoda. Apšviusi batelį
ponia atsidaro rankinuką ir
kažko ilgokai jame ieškodama
— triukšmingai paberia smul-
kius pinigus... Tuojau puola-
si jų rinkti ji pati ir daugelis
aplinkui sėdintųjų — beabejo
tik mandagumo skatinami. Vi-
sos publikos akys jau ne į "sce-
ną" nukreiptos, bet į tą savai-
mingą vaidybą, kuri vyksta
priešakinėse eilėse po kėdėmis.

Panašaus vaidinimo dalyviu
teko būti šių metų vasario 16
dieną Marijos aukštesniosios
mokyklos salėje. O buvo šitaip:
Po kažkelinto pagarbaus at-
sistojimo iškilnių celebravimo
programoje ėjo velionies Pet-
ro Klimo pagerbimas atsistoji-
mu. Sėsdamas į vietą pajutau

Tel. Office: 847-5800; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampas Halsted ir 35-os gatvių)

Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadi. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džiai: Speciali pagalba keliams
(Arch. Support) ir t. t.
21. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRONTier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — pilna aprauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

GRADINSKAS
NEPIRK
PATEFONO, KOL
NEPAKLAUSYSI
"SYLVANIA".
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
Lietuvi, aik pas lietuvį!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 10-11 val. ryto. —
Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki
9:30 val. ryto.
Vakaruiškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

kažką paliečiant mano pakau-
šį — nevisai minkštu daiktu.
Kadangi palietimas nebuvo
skausmingas, tai nusiteikiau
nesigražioti, pasirošęs — lie-
tuviškai ar angliškai atsakyti
All right, tik laukiau atitin-
kamo žodžio ar mosto. Tačiau
netrukus pasigirdo tai, kas
mano All right atsiliepiamą pa-
darė nebetinkamą — "Ve, jis
sudaugė mano akinius!"

Instinktyviai atsigrežiau. Ten
sėdėjo, ne visai jauna bet ge-
rokai diktos apimties moterėlė.
Tuo tarpu neatrodė prasminga
ką nors jai sakyti, nes tikė-
jau, taip ji greičiau nurims.
Vienok ji nenurimo ir garsiai
reklamavo savo bylą. Savo
akinius rodinėjo aplinkiniams.
Pakišo juos pasižiūrėti mano
šalia sėdintiems žmonai. Tada
pamačiau — balto metalo silp-
nučiuose rėmuose, tikrai, vie-
no stiklo nebėra.

Josios skundas, skirtas aplin-
kos nuteikimui savo bylos nau-
dai, reiškesi sekantiems: —
"Ką aš dabar darysiu. Aš
nieko nematysiu be akinių
Galėjo stiklas sudužti ir ske-
veldra į akį įkristi..."

Girdžiu, dešinysis jos kaimyn-
nas klausia:
"Tai kaip jis sumušė tavo
akinius?"
"U, kaip davė su galva ir su-
mušė!"

Jusdamas aplinkinių smal-
sius žvilgsnius norėjau tuo me-
tu būti toli, toli nuo tos iškil-
nių salės, bet kadangi tai ne-
įmanoma, o byla kreipiamą vi-
siškai mano nenaudai, tad at-
sigižęs pasiteisinimo vieton
pratariau — sėsdama, tamsta,
perdaug pasilenkei į priekį.

Kaip į tai reagavo mano kal-
tintoja?
Ji stvėrė už mano švarko
apykaklės ir širdingai mane
papurtė!

Toliau sekė to tarjamai su-
daugyto akinių stiklo ieškojima-
mas po kėdėmis. Josios kaimy-
nas iš kairės ragino ir mane
padėti ieškoti. Apžiūrėjęs po
savo kojomis ir neradęs netur-
ėjau daugiau noro lankstyti.
Netrukus tą stiklą rado mano
kaimynė, sėdinti kairėje.

Taip netikėtai užkluptam
nuotaika buvo ne ką geresnė
kaip želigovskiniukų brigados,
kai ją vyresniojo leitenanto
Balno batalijonas — užpuolė
širvintuose.

Gintis negalėjau, bet ir ne-
bėgau ir veterano ataklumu
susigūžęs sėdėjau savo "pozi-
cijoje", laukdamas iškilnių pa-
baigos. Nors po to sekusiam
susirinkimo pirmininko žo-
džiu ir VILKO pirmininko pa-
skaitos tarimams dėnesį su-
telkti nebepajėgiau. Sušvitus
salės šviesoms, iškilmingam
posėdžiui pasibaigus atsistojęs
išėiti pamačiau savo mielą tau-
tietę ramutėliai sėdinčią, o
tuose pačiuose akinių rėmuose
spindėjo abu sveikutėliai stik-
lai. L.

ROCKFORD, ILL.
SVEIKINA NAUJENAS
SU 55 METŲ SUKAKTIMI

S veiku Naujienas su 55 me-
tų amžiumi ir šios gražios su-
kakties proga noriu pasakyti,
kad aš skaitau Naujienas nuo
pačios pirmojo numerio.

Aš atvažiavau 1913 metais į
Farmingtoną, Ill. ir greitai laiku
Naujienos pradėjo eiti. Vincas
Salasevičius ir Antanas Dovy-
daitis (abudu jau mirę) pir-
mieji tame mažame miestelyje
užsirašė Naujienas. Tas laik-
raštis ėjo iš rankų į rankas per
visą miestelį. Aš begaudavau
laikraštį gerokai aplamdyta,
bet kasdien pasikaitydavau.
Ir per tą ilgą gyvenimą man
teko gyventi ir su juodais ir su
raudonais fanatikais ir jei ne
Naujienos — nežinau su katrais
būčiau nuėjęs...

Naujienos verčia žmogų pa-
galvoti ir pasirinkti gyvenimo
kelią. Tad aš ėjau Naujienų
rodomuoju demokratiniu keliu
ir labai džiaugiuosi, kad ma-
no visa šeima eina tuo viduri-
niu keliu.

Tad mes turime būti labai
dėkingi Dr. Pijui Grigaičiui
už tokį pasiaukojimą. Jam te-
ko atlaikyti tuos aštrius kraš-
tutinių puolimus. Jis savo sun-
kiu darbu daug žmonių padarė
laimingais. Ir labai dėkui p.
J. Pr. už jo tokius įdomius raš-
tus, kurie malonu yra skaityti.
Daug sveikatos jam.

M. Chopulis
508 Illinois Ave.
Rockford, Ill. 61102
Mr. Chopulis su straipsneliu
atsiuntė ir \$20 Naujienoms au-
ką. Aėiū. Red.

SIoux CITY, IA.
Lietuva kančioj ir kovoj

Rašė šv. Kazimiero parapijos
Sioux City klebonas kun. S. Mor-
kūnas "The Sioux City Journal"
skiltyse. Ta pačia Vasario 16-
tosios proga kun. S. Morkūnas
informavo amerikiečių visuome-
nė dioclezijos žurnale "Globe".

Pačių lietuvių visuomenė va-
sario 16-tąją paminėjo iškilmi-
nų susirinkimu šv. Kazimiero
parapijos salėje. Minėjimas pra-
dėtas "Marija, Marija" ir Tau-
tos himnu. Paskaitą apie kovoję
už laisvę nekaptuliuojantį kraš-
tą kalbėjo žurn. rašytojas J. Ci-
cėnas.

Po minėjimo įvyko vakarienė.
Vakarienės metu buvo pagerbi-
tas kun. S. Morkūnas gimęs pa-
čią vasario 16-tąją (prieš 67 me-
tus).

Vakarienė praėjo nepaprastai
jaukioj nuotaikoj. Susirinkusie-
ji plojimu padėjo vakarienės
šeimininkėm M. Kunsienei, M.
Meškauskienei ir J. Luneckienei.
Salę papuošė M. Luneckas ir S.
Meškauskas.

Vakarienės metu skambėjo
lietuviškoji daina, kuri senosios
emigracijos lietuvius ypač su-
jaudino.

Sioux City lietuvių kolonija
tebegyva ačiū energingam šv.
Kazimiero parapijos klebonui Si-
mui Morkūnui. Kaip visuomet
taip ir šmet kun. S. Morkūnas
asmeniškai aplankė visus lietu-
vius rinkdamas aukas laisvės ko-
val. Ir taip, pats kun. S. Morkū-
nas paaukojo \$50; po \$20 aukojė:
M. Kuncienė ir M. Luneckas, S.
Meškauskas — \$15; po \$10: J.
ir P. Cicėnai, K. Katinienė, J.
Mikalauškas, B. Plaušinitis, K.
Zolpys, A. Žvirgždinas; po \$5:
J. Miltenis, E. Rudonienė, V. Se-
deravičius, K. Pumputis, P.
Skuodas, L. Urbonas, O. Vakul-
skienė; po \$4 A. Laudanskas ir
J. Ulanskas.

Viso surinkta ir pasiūsta Al-
tui \$208. Kor.

Korėjoj 12 pėdų sniego
Iš Seoul, Piet. Korėjos, pra-
neša, kad vasario 21 dieną ten

pasnigo nuo 4 iki 12 pėdų sto-
garvoti ir pasirinkti gyvenimo
kelią. Tad aš ėjau Naujienų
rodomuoju demokratiniu keliu
ir labai džiaugiuosi, kad ma-
no visa šeima eina tuo viduri-
niu keliu.

"NAUJENOS" KLEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BICIULIS

Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI

— Švėkėniškių susirinkimas šaukia-
mas š. m. kovo mėn. 2 d. 11:30 val. ry-
to šv. P. M. Gimimo parapijos salėje,
6812 So. Washenaw Ave. Bus iš-
rinktas komitetas švėkėnos "Saulės"
gimnazijos jubiliejui rengti. Kviečia-
mi visi buvę mokytojai, mokiniai ir
kiti švėkėniškiai. Kviečia
Iniciatoriai

— Mokytojas Stasys Ruddy skaitys
paskaitą "Tikrovė lituanistinėje mo-
kykloje" Amerikos Lietuvių Mokytojų
S-gos Čikagos skyriaus susirinkime,
kuris įvyks š. m. kovo 2 d., sekma-
dienį, 3 val. p. p. Gage Park Field-
house pastate, 55th ir Western gatvių
kampas. Visi mokytojai kviečiami
dalyvauti.
A. L. Mokytojų S-gos
Čikagos Skyriaus Valdyba

— Krakiškių Draugiško Klubo susi-
rinkimas įvyks š. m. kovo 2 dieną 2
val. pono Vaicaičio salėje. Kviečiami
visi nariai dalyvauti.
Valdyba

— Lietuvių Moterų Draugijos Ap-
švietos metinė žaidimų popietė įvyks
sekmadienį, kovo 2 d. Lietuvių Audi-
torijoje, 3133 So. Halsted St. Pradžią
3:00 val. p. p. Bus gražių dovanų ir
po žaidimo visi bus pavašinti su ska-
niu naminiu pyragu ir kavute. Kvie-
čiama visuomenė atsilankyti ir pra-
leisti smagiai popietę su Apšvietos
nariėmis ir kartu paremsite draugiją,
nes ji visuomet prisideda su aukomis
labdarystei. Kviečia
Komisija ir Valdyba

— Lietuvių Moterų Piliiečių Lygos
eilinis susirinkimas įvyks sekmadienį,
kovo 2 d. 1 val. p. p. Liet. Audi-
torijoje. Nares prašome atsilankyti
laiku, nes yra daug svarbių reikalų
aptarti. Po susirinkimo bus vaišės.
E. McNamee, nut. rašt.

**FORESTS CAN'T
FIGHT FIRES**

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausias gėles ir vainikais, antka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYČIA
GELES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĒVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĒ TUTOMBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
Laidotuvių Direktorius
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijoms
AMBULANČA
PATARNAV-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

L. BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2225
BUTKUS - VASAITIS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1063

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

LACKAWICZ IR SŪNUS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD. OAK LAWN, ILL. Phone: 636-2320

A. A.
BEN TUMAVICH
gyveno 1526 South 49th Ave., Cicero
Mirė 1969 m. vasario 26 d., 2:05 val. po pietų, sulaukęs 78 metų
amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Tryškiuose. Amerikoje išgyveno 58 metus.
Paliko nullidė: žmona Bernice, gim. Gedutis, sūnus Albert, marti
Josephine, duktė Emily Barkauskas, žentas Joseph, 6 anūkai, 2 pro-
anūkai, 2 švogeros: Mary Tumavich, Lucie Bagavich, jos sūnus Nor-
bert Grublis su šeima, brolyviškas Norbert Tumavich su žmona Alice,
seserė: Helen Chesta su vyru John, Helen Barkauskas su vyru Stan-
ley ir Josephine Kilkus su vyru Frank, 2 pusbroliai: Frank ir Stan-
ley Bashin ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Priklausė Raudonosios Rožės klubui, Lietuvių Kareivių draugystei,
Šv. Vardo d. jai ir Cicero Policininkų klubui.
Kūnas pašarvotas Petkaus ir Sūnų koplyčioje, 1410 So. 50th
Avenue, Cicero.
Šeštadienį, kovo 1 dieną, 9 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į
Šv. Antano parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidoja-
mas Šv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Ben Tumavich giminės, draugai ir pažįstami maloniai
kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavi-
mą ir atsilveikimą.
Nullidė lieka:
žmona, sūnus, duktė ir kiti giminės su šeimomis.
Laidotuvių direktoriai Petkus ir Sūnus. Tel. 863-2108.

Vasario 16-tos minėjimas Kristijono Donelaičio Aukštesniojoje mokykloje. Vaizdelis "Lietuva, Tėvynė mūsų". Foto V. Noreikos

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Bertrand Russell apie jaunuomenę

Garsusis anglų filosofas Bertrand Russell savo biografijoje aprašo, kaip kadaise jis vadovavo mokyklai ir įsitikinęs, kad vadovauti reišia valdyti.

Šiandien 96 metų amžiaus Russell dar prieš kokius 40 metų buvo įsteigęs jaunuomenę mokyklą tarp Chichester ir Petersfield, Anglijoje, 230 akrų farmoje su gražia laukine gamta.

"Dėl nežinomų priežasčių daugelis tos mokyklos vaikų buvo žiaurūs ir destruktivūs", rašo Russell. "Leisti vaikus laisvai reišia įvesti teroro valdžią... Mokykla yra kaip ir pasaulis: tik valdžia gali nepreleisti prie brutalaus smurto".

Toliau apie savo patirtį su "vaikais" Bertrand Russellis rašė sekančiai: "Jauni vaikai grupėje negali būti laimingi be tam tikro kiekio tvarkos ir rutinos. Palikti vieni sau, jie pradeda nuobodžiauti ir linkti į ergelius ir destruktiją".

Afro Amerikos kultūra?

Juodųjų jaunimas, kurstomas "juodosios jėgos", tiek karščiau įsigėdė Amerikoje įvesti "Afro-Amerikos kultūrą, steigiant Afrikos negrų kalbų, istorijos ir kultūros kursus bei katedras, kad tame įkarštyje emė net universitetus ir kolegijas grauti.

Kas dėl kalbos, Afrikoje plačiau žinoma Watusi genties kalba, bet kai reikia pereiti

prie istorijos, tai tie patys Watusi buvo didžiausi vergų laikytojai ir vergais prekiautojai ir tuo verslu liovėsi vertėsi visiškai dar neseniai, kai iš kitų negrų genčių sugaudyti vergai sukilo ir išžudė tūkstančius watusių — vergų savininkų ir prekiautojų. Čia nebekalbama, ar į Afro-amerikonų kultūros pamokas būtų įtrauktas kanibalizmo "kultas", kurs Afrikoje labai dar neseniai buvo uždraustas.

— Šv. Kazimiero diena, kovo 4, 7:30 val. vakaro Auroroje, Ill., šv. Angelų bažnyčioje lietuviš kunigas laikys pamaldas ir aiškins apie Lietuvos praeitį. Visi kviečiami užėti ir pasiklausyti.

Mokslo Pramonės muziejų

Artėjant pavasariui, kuomet pradeda užplūsti jauniausieji "mokslininkai" pradinio mokslo jaunimas, garsusis Chicago Mokslo ir Pramonės muziejus dar dvi nuolatinės parodos, kurių viena vadinama Eastman-Kodak holografija, antroji transistorių paroda.

Idomiausia yra holografijos paroda, kur galima žiūrėti, kaip rubino (brangakmenio) spindulių laser pagalba gaunamos trijų dimensijų fotografinės nuotraukos, tai yra tokios, kurios atrodo turi ne vien ilgumo ir platumo, bet ir gilumo dimensijų ir žiūrint iš įvairių pozicijų, atrodo, keičia savo poziciją.

Muziejaus "Mikropasaulio teatre" galima matyti mikroorganizmus, tai yra žmogaus akimis neužmatomus gyvius, kaip antai amebas, paramecijas, hydras ir pan., padidintus iki meškos didumo, tai yra po 4,200 kartų ir naturalinėse spalvose. Įėjimas nieko nekasktuoja. Atidaryta per visą savaitę nua 9:30 val. ryto iki 4:30 val., o sekmadieniais nuo 10 iki 6 val.

"NAUJIENOS" KLEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Trys katalikiškos šventės išmetamos iš kalendoriaus

Chicago arkidiecezijos katalikiškų mokyklų superintendantas kun. Robert Clark praneša, kad trims mokykloms iki šiol buvusios privalomos šventos dienos "neteko savo reikšmės" ir nebėra privalomos elementarinėse mokyklose, būtent Dangun žengimo, Visų šventųjų ir Nekalto prasidėjimo.

Katalikų pradinės mokyklos dabar turės tik šias šventas dienas: Veteranų dieną, Padėkos dvi dienas, Kalėdų dvi dienas, Linkolno gimtadienį, Didįjį penktadienį, Velykų pirmadienį ir antradienį ir Kapų puošimo dieną pasirenkamai. Mokslo metų pradžia bus rugsėjo 2 d. ir birželio 5 d.

TRUMPAI

— Buvusias Tauragės gimnazijos mokytojų, kompozitoriui a. a. Juozui Stroliai mirus, buvę jo kolegos ir mokiniai, jo atminimui pagerbti siųskite au-

BUSINESS CHANCES

GROCERY STORE FOR SALE
Established 18 yrs. Vicinity Hamlin Lyndale.
For information HU 9-1525

BY OWNER
Cartage And Moving Business in Maywood, Illinois. Statewide Franchise. Price includes fixtures, trucks, equipment. Est. 41 years. Priced for quick sale. \$27,500. Call owner. Tel. 681-2090

FURNITURE AND FIXTURES

PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI 30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti įalimis ir išsimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 So. WESTERN AVE.
TEL. GR 6-4421

kas adresu: Aldona Rimienė, 2210 W. 37th Street, Chicago, Ill. 60609. Surinkti pinigai bus, sudarant komitetą, sujungti su kitų asmenų aukomis, įteikti kuriai nors organizacijai jo kūrinių, rankraščiuose likusių išleidimui.

— Šv. Kazimiero diena, kovo 4, 7:30 val. vakaro Auroroje, Ill., šv. Angelų bažnyčioje lietuviš kunigas laikys pamaldas ir aiškins apie Lietuvos praeitį. Visi kviečiami užėti ir pasiklausyti.

Sekmadienį iš ankstauro ryto

šypsos veidai draugininkų. Jaunimo centran suvažiuoja daug geltonšlipsis ir vilkų. Ir vadas, vadė ir vadeivės, tuntininkai be šypsenų... Kaziuko mugė suviliojo tik juos? Gal daugel ir kitų? Mamytės! Tik pietų nevirkit! Tegul tėveliai jus nuveš dar į pavaišins Kernavės kuore ar Lituanicon atves. O gal sustosim Aušros Vartuos? Gal akademikai vilios? Lankysim būtinai Juodkrantę — ten Tauro ragas gal užgros... sekmadienį, kovo mėn. 2 d. 11 val. ryto. (Pr).

Rašytojo Anatolijaus Kairo naują veikalą

3 v. eiluotą pasaką "Du Broliukai" stato Alvudo Vaikų Teatras š. m. kovo 23 d., 3 val. p. p. sekmadienį, Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave.

Bilietai gaunami Marginiuose

2511 W. 69 Street, telefonas PR 8-4585. (Pr).

Į Čiurlionio Ansamblio Koncertą

Marijos mokyklos salėje kovo 16 d., ir Balfo 25 m. Jubiliejinio Seimo banketą kovo 15 d. šv. Kryžiaus par. salėje, bilietai gaunami Marginiuose, 2511 W. 69 St. Tel. PR 8-4585. (Pr).

Kaip geriausia atžymėti šiuos 1969 metus?

Šie metai yra Lietuvių švietimo ir šeimos Metai. Lietuvių Fondas kasmet skiria vis didesnes sumas lietuvių švietimui bei kultūrai. Fondo sudaro pagrindą išlikti lietuviškai šeimai išvijoje. Tad geriausiai ir prasmingiausiai šiuos metus atžymėsite ir save janzimsime įstodami į Lietuvių Fondo narius. Lai būna šie metai ir Lietuvių Fondo Metais. Kas dar neatliko savo šventos tautinės pareigos — atlikime ją šiais metais. Lietuviųbei Fondas iki šiol yra paskyręs 68 tūkst. dol. Virš 1/2 mil. dol. Fondan santaupas sudėjo 2400 išėvijos lietuvių iš viso laisvojo pasaulio. Tai LF pionieriai. O kur kiti tūkstančiai išėvijos lietuvių? Ar jie abejingi LF tikslams? Tokių gali būti nedidelė dalis. Daugelis dėl kasdieninių darbų bei rūpesčių neprisiirengia tos pareigos atlikti. Kiti atidėloja ar pamiršta. Dabar geras metas visiems pajudėti LF kryptimi. Kai milijoną Fondan sudėsite, tai kartu su lietuvių bei politinį didesnį svorį turėsite. LF adresas: 6643 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-2858. (Pr).

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkų
SECRETARY
FOR PUBLIC RELATIONS
Excel. typing skills mandatory. Shorthand is not. Good salary & congenial Co. workers. Working w/ educators — news media representatives. Call 869-2100 ext. 308

SECRETARY — LOOP LAW OFFICE

Good typing and shorthand skills. No experience necessary. We will train you to be a legal secretary.
726-1453

CLERK - GENERAL OFFICE

CLERK - TYPIST
Good wages, Excellent fringe benefits.
Apply or call BI 2-1070.
BRAD FOOTE GEAR WORKS
1309 S. Cicero Ave., Cicero, Ill.

PART TIME — GENERAL OFFICE

9 to 3, 5 DAYS.
Interesting work for a woman with office experience and ability to work with figures. Typing is required.
826-1118

TYPIST

Good with Figures.
Will train for Telex.
Good Salary.
INTERNATIONAL COMPANY
Call 726-6310

SECRETARY

Must tabe steno. Good typing. Good personal appearance. N. W. suburb. Call executive offices
ROLLING MEADOWS, ILL.
Mr. BUCKLEY
394-1515

SECRETARIES

Must type 50 w. p. m. Varied duties. Good transportation. \$100 wk. salary.
Contact
BOB VALE
236-8982, 236-7826

REIKALINGA VIRĖJA

klebonijai. Gyventi vietoje ar kitur. Kreiptis pas tėvą FRANCES
717 W. 18th Street
CA 6-2929

HELP WANTED — MALE

Darbininku Reikia

D'E REVISION

MINOR REPAIRS AND CHANGE OVER
Good opportunity to learn die work, also to work into supervision. Must read blue prints and micrometer.
APPLY AT
4545 W. CORTLAND AVE.
CHICAGO, ILLINOIS
An Equal Opportunity Employer

HELP WANTED

DAY & NIGHT SHIFT WAREHOUSE
PITTSBURG PLATE GLASS CO.
4850 So. Kilbourn
See BOB CAMPBELL

FLEET MAINTENANCE

WANTED
SHIFT FOREMAN
To supervise mechanics in new shop as major carier. Must be experienced in PM and cost control.
Excellent salary, benefits.
CALL
MR. MAYNARD
8 A. M. to 5 P. M.
955-1100
An equal opportunity employer

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių
WANTED
MIDLE AGE BOOKKEEPER
Excellent salary and working conditions. 5 day week.
Call Mrs. FOREMAN,
Room 1536
221 No. LA SALLE

MISCELLANEOUS FOR SALE

Ivairūs Pardavimai
PARDUODAMA
23" spalvota TV, Singer zig-zag siuvimo mašina, Electrolux dulkių siurblys, Remington rašom. mašinėlė ir Zenith stereo.
Viskas prieinama kaina.
267-7474

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLES, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIS

DEL VISU INFORMACLIŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŲRA PATARNAUJA VISAS DRAUDIMO REIKALAIŠ

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

ARTI MARQUETTE PARKO, 4 butų, mūrinis, po 5 kambarius, 50 pėdų sklypas. 4 mašinoms mūr. garažas. Savininkas išvyksta. \$52,900.

ARTI MARQUETTE PARKO švarus 5 1/2 kamb., mūrinis 8 metų senumo. Gazu šiluma. Vandens apšėmimo kontrolė. Savininkas duoda paskolą. — \$22,900.

J. BACEVIČIUS - BELL REALTY

6455 So. KEDZIE AVENUE TEL. PR 8-2233

GLENDAL HIGHTS BY OWNER Available 30 days. Spac. 4 bedroom, 2 story colonial, 6 yr old. 1 1/2 baths. Sep. Din. room, family room, carpet & drapes. 1/2 bsm., 4 pict. windows w. fiberglass & alum. ownings. Nice area & loc. Ask \$28,500 consider your offer. 858-0270

2 BUTŲ

2 po 5 kambarius, insuliuotomis plytų pav. plokštėmis apkaltais. Albany Ave. netoli Archer. \$14,900. RE 5-8082

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

VLADAS SIMAITIS

apskaičiuoja pajamų mokesčius — income tax lietuviams, informuoja apie namų pirkimą, pardavimą, paskolą ir kita.
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai.

APDRAUDŲ AGENTŲRA:

namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

LEO'S SINCLAIR SERVICE

Leonas Franckus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel.: PR 8-9533

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Kainavimas veilti, kreipkitės bet kada.

WESTERN AUTO SERVICE
Body, Fender work and welding.
Tel. LA 3-1790
STEVE SCERBA
4318-20 So. Western Ave.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

AMERICAN TRAVEL SERVICE
WALTER RASK, prezidentas
9727 So. WESTERN AVE.,
Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787

Kas nori šių metų gegužio 26 dieną su Rask-Rasčiausku važiuoti į Vilnių, Rygą, Maskvą, Romą ir kitas vietas, tai prašomas neatidėliojant pas mus užsiregistruoti, nes vietų nedaug.

Pardavinėjame lėktuvų, laivų, traukinių bilietus ir paruošiamo keičionių dokumentus į visus pasaulio kraštus. Pildome aplikacijas tiems, kurie ateiandais metais norėtų porą mėnesių praleisti Lietuvoje pas gimines.

Apraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujanų prekių labai prielaimomis. Šešesmenis negu kitur katnomis. KREIPKITES į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią tel. 59 SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

PASIJUDINKITE DABAR
PRIE DIDŽIAUSIU DIVIDENDU!
4.75% paprastose taupymo sąskaitose laikomiems pinigams
5.25% metiniams investavimo bonams mažiausiai \$1,000.
Savings Insured to \$15,000.00
Daugiau negu pusšimtis metų teikiame patarnavimus. Visuomet mokėjome dividendus. Visuomet mokėjome taupytojams pagal pareikalavimą. Didžiausios saugumo atsargos.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 Tel. LA 3-8248